

Llibres en acció

Practicar el *bookcrossing* vol dir deixar alguns dels llibres que llegim *amagats* a llocs insospitats perquè algú –no sabem mai quan ni qui– els trobe i els llija. La idea va nèixer als Estats Units l'abril de 2001, de la mà de Ron Hornbaker, i a hores d'ara quasi ha convertit el món en una biblioteca global, motor del foment de la lectura.

Els *bookcrossers* –com s'anomena a tots aquells que practiquen el *bookcrossing*– són lectors imaginatius, capaços de llegir en qualsevol lloc i moment; però, sobretot, són lectors apassionats, disposats a seguir la pista d'un llibre arreu del món.

Aquesta és, a grans trets, la filosofia del seguidor del *bookcrossing*: deixar suficients pistes al món sobre les seues lectures preferides per compartir-les-hi. Les claus d'aquesta pràctica lectora –inconcebible abans de l'era internauta– les trobem en <www.bookcrossing.com>, la pàgina creada per Ron Hornbaker, soci d'una empresa que es dedica al programari i a projectes en la xarxa. En ella va nèixer i s'ha consolidat la primera

*El 17 d'abril de 2001,
BookCrossing es va
enlairar amb un comunicat
de premsa on s'anunciava
el que, a hores d'ara, és el
major club de llibres global
en temps real.*

comunitat lectora internauta capaç d'unir lectors i amants del llibre de tots els llocs. Inspirat en la pàgina <www.phototag.org>, –que segueix la pista de càmeres de fotografiar d'usar i llançar abandonades–, Hornbaker va demanar-se un dia: «A què més li agradaria a la gent poder seguir-li la pista?» I després de llançar una mirada a les prestatgeries de casa seua, ho va tenir clar: «Als llibres!» Així és com va nàixer la pràctica d'*abandonar* o *alliberar* llibres –com els *bookcrossers* en diuen–, una idea divertida i original que alhora recompensava l'amor pels llibres del seu creador.

Dit i fet: en tres hores, Hornbaker va posar nom al projecte, en va registrar el domini i fins i tot va esbossar un logotip: un petit llibre que corre comes ajudeu-me, ideat per la dona de Ron i cofundadora de BookCrossing, Kaori Hornbaker. Després de quatre setmanes de treball intens, i una vegada obtinguda la llum verda per part dels seus socis en la companyia, el 17 d'abril de 2001 <www.bookcrossing.com> va enlairar-se amb un comunicat de premsa on s'anunciava que ja estava en actiu el que, amb el temps, ha esdevingut el major club de llibres global en temps real.

En un començament, la idea a penes si va atreure un centenar de membres al mes, i quasi sempre seguint el boca a boca. Però al març de 2002, un article aparegut en la revista *Book* va difondre el fenomen i des d'aleshores, i gràcies també a un eco constant en els mitjans de comunicació, BookCrossing registra cada dia quasi quatre-cents membres nous i la seua pàgina web ofereix més de deu milions de pàgines visitades mensualment. Així doncs, a hores d'ara, i segons la seua pàgina web, BookCrossing és el club de lectura més popular en la xarxa –hi podem trobar desenes de milers de crítiques de llibres– i un espai virtual que ha sabut capturar la passió i la imaginació lectora de més de sis-centes mil persones arreu del món –la majoria

Bookcrossing.com és el club de lectura més popular en la xarxa, un espai virtual que ha sabut capturar la passió i la imaginació lectora de centenars de milers de persones arreu del món.

als Estats Units– amb una rapidesa inesperada, i que permet intercanviar llibres gratuïtament sense fronteres físiques ni idiomàtiques, en una mena de món convertit en biblioteca global.

Les 3 eRRes del *bookcrossing*: *read*, *register* i *release*

La pàgina «www.bookcrossing.com» és el racó virtual reservat per a la inquietud humana de compartir, i en concret, de compartir el plaer de la lectura. No importa qui ni on –una cafeteria, el banc d'un parc, el seient del metro, de l'autobús, d'un taxi, un caixer automàtic o el forat de la corfa d'un arbre–, qualsevol lector anònim pot deixar un llibre *abandonat* o *alliberat* al lloc més insòlit, registrar-lo en la xarxa amb les pistes corresponents, i esperar que algun altre lector vingui a buscar-lo i el llija, i així successivament. El moviment de llibres és constant al llarg del dia i a cada moment hi ha nous llibres entrant en el circuit.

Tot plegat, a través de la web <www.bookcrossing-spain.com> el lector *bookcrosser* –com es coneixen entre els aficionats– pot compartir llibres, però també saber quins títols acaben de ser alliberats, quins s'hi han trobat, o quins són els més viatgers o els més populars.

El perfil del *bookcrosser*

Als Estats Units ho tenen ben lligat: el perfil del *bookcrosser* és el d'una persona de 31 anys, amb un nivell cultural mitjà-alt, bon coneixedor d'Internet i de l'anglès, ja que la pàgina principal està en aquest idioma. Un altre apunt curiós és que el 98% dels membres de BookCrossing s'hi va unir el 2004, i que el 86% són dones,

Un cop deixa el llibre,
el bookcrosser informa en
<www.bookcrossing-spain.com>
sobre la seua ubicació
perquè un altre bookcrosser
puga anar-hi a buscar-lo.

la qual cosa no sorprén, ja que les estadístiques sobre índexs de lectura sempre mostren més lectores que lectors.

En definitiva, dos requisits són necessaris per a ser *bookcrosser*: estimar els llibres tant com desitjar compartir-los. Dit això, i si els interessa, una vegada entren vostés en la pàgina <www.bookcrossing.com>, caldrà que trien un *nickname* (malnom) i el registren. I *voilà*, ja hi poden penjar llibres, demanar-los a altres *bookcrossers* que els tinguin exposats en les seues llibreries virtuals –cadascun en té una– o anar de cacera –com diuen en anglés anar a buscar un llibre *alliberat*. Això sí, a l'hora d'introduir un volum en el web, no obliden especificar-ne l'autor, el títol i l'ISBN, i automàticament es crea el BCID o identificador *bookcrossing*.

En principi, tothom s'hi registra de manera anònima, tot i que amb el temps van sorgint les afinitats i molts *bookcrossers* han acabat per reunir-se, almenys una vegada al mes, en una trobada que es fa a les ciutats respectives d'arreu del món cada segon dimarts de mes, a les set de la vesprada, hora local. L'incentiu –segons Hornbaker– és el simple fet de compartir, ja que només entre el 20% i el 25% dels llibres, depenent d'on es troben i com estiguen etiquetats, són localitzats per altres lectors, si bé el projecte creix dia a dia, ja que cada vegada més gent té accés a Internet.

Les biblioteques i el món editorial

De moment, a Espanya –on les primeres experiències de BookCrossing daten de l'any 2003, a Barcelona– hi trobem ja més de quinze mil *bookcrossers*. En l'actualitat n'hi ha 5.000 registrats a Barcelona, seguida de Madrid, amb més de 4.000, i d'altres ciutats com València i Salamanca.

A través de la web, el lector
bookcrosser pot compartir
llibres, però també saber quins
títols acaben de ser
alliberats, quins s'hi han trobat,
o quins són els més viatgers
o els més populars.

Per la seua banda, les biblioteques públiques –lloc de trobada lectora per excel·lència– funcionen també com a espais comuns per als *bookcrossers*. És el cas, a casa nostra, de la Biblioteca Pública de València, al carrer de l'Hospital, o a Barcelona de les biblioteques de Fort Pienc, la Central de Gavà i la Mil·lenària de Sant Cugat a Barcelona. Vist així, potser estem davant d'una nova manera, original i altruista, de distribuir llibres i dosis de plaer lector.

Ara bé, que ningú pense que el *bookcrossing* suposa cap amenaça per al món editorial, sinó més aviat al contrari. De fet, molts editors i autors són seguidors d'aquesta activitat, i asseguren que molts lectors compren un títol en concret a partir de les crítiques que troben en la xarxa, a mesura que els llibres van canviant de mans. Com diuen els *bookcrossers* més veterans: «El 80% dels llibres es perden, i són més els *bookcrossers* que acaben comprant que no pas els que troben llibres perduts.» Però això no els desmoralitza; ben aviat el contrari, perquè darrere d'aquesta singular afició hi ha un incentiu tan fort o més que la lectura: conèixer gent amb interessos afins i fer amics. Al capdavall, es tracta de compartir i comunicar en un món on l'individualisme no coneix límits.

En definitiva, un *bookcrosser* mai no sap què ocorrerà a un llibre quan arribe a la «jungla» de la xarxa. Però, comptat i debatut, aquest és el *karma* del *bookcrossing*: una nova satisfacció produïda cada cop que ens alliberem d'objectes materials –com ara els llibres– per perllongar-los la vida, o donar-los-en moltes més mentre els veiem viatjar.

Això és el que s'espera de tot bon *bookcrosser*: preparar el llibre per tal que entre en acció i comence el viatge.

□ Lourdes Toledo